

VLEESINDUSTRIE: VERMINDERING KEURINGSACTIVITEITEN VERWACHT*Kees de Bont*

De Nederlandse veehouderij maakt een proces van krimp door. De omvang van de veestapel zal naar verwachting de komende jaren bij de meeste diercategorieën een dalend verloop te zien geven. Dit is een belangrijke factor bij het bepalen van de toekomstige werkzaamheden van de keurings- en toezichtinstanties in de vleesverwerkende industrie. De activiteiten hiervan zullen de komende jaren dan ook kunnen afnemen is de conclusie van onderzoek van het LEI.

Om de vraag naar de toekomstige inzet van de keuringsdiensten te kunnen bepalen, heeft het LEI op verzoek van de Rijksdienst voor Vee en Vlees (RVV) inzicht gegeven in de ontwikkeling van het aantal slachtingen, de in- en uitvoer van vee en vlees en van het aantal betrokken bedrijven in de verschillende productiekolommen. De studie concentreert zich op de sectoren rundvlees, kalfsvlees, varkensvlees en pluimveevlees. Voor elke vleessoort is ingegaan op de ontwikkelingen en de drijvende krachten hiervan in Europa en Nederland in de periode 1990 tot 2002. Daarna zijn de te verwachten markt- en beleidsontwikkelingen beschreven en ten slotte zijn op basis hiervan de prognose tot 2007 en de vooruitblik tot 2010 opgesteld.

Prognoses

De productie van rundvlees in Nederland zal, vooral door de trendmatige daling van het aantal melkkoeien bij de stijgende melkproductie per koe en het vastgestelde melkquotum voor Nederland, blijven teruglopen. Het aantal slachtingen van runderen in 2007 zal ongeveer 650.000 bedragen (tabel 1). Dit is inclusief ongeveer 60.000 vleesstieren en 50.000 vaarzen. Het aantal geslachte vleesstieren is de afgelopen jaren door een slechte rentabiliteit als gevolg van de hervorming van het Europese landbouwbeleid en ook door de BSE-crisis fors verminderd, van ongeveer 400.000 in 1995 naar omstreeks 100.000 in 2002. De verwachting is dat het aantal vleesstieren blijft afnemen. De concentratie van de slachtcapaciteit voor runderen in grotere bedrijven zal doorgaan vanwege de schaalvoordelen en de verdere doorvoering van kwaliteitsregelingen (HACPP).

Tabel 1 Aantal slachtingen in Nederland per diercategorie in 2002 en verwachting voor 2007 in afgeronde bedragen (x 1.000)

	2002	2007
Runderen	700	650
Vleeskalveren	1.250	1.250
Varkens	18.500	13.250
Pluimvee ^{a)}	780	780

^{a)} x 1.000 ton

De productie van kalfsvlees blijft de komende jaren wel ongeveer op het huidige niveau van 1,25 miljoen geslachte dieren. Een belangrijk deel, ongeveer een derde, van de nuchtere kalveren voor de mesterij wordt ingevoerd. Het in Nederland geproduceerde kalfsvlees blijft voornamelijk, voor meer dan 90%, bestemd voor export.

Het aantal slachtingen van varkens in Nederland, dat al terugliep van ruim 20 miljoen per jaar in de beginjaren negentig naar ongeveer 15 miljoen in de laatste jaren, zal nog verder afnemen: tot ruim 13 miljoen in 2007. De krimp is voornamelijk het gevolg van maatregelen in het kader van het mestbeleid. De export van varkensvlees vanuit Nederland zal hierdoor sterk afnemen. Wel zal de betekenis van de verdere verwerking van vlees tot vleeswaren en vleesconserven toenemen. Het aantal hierop gerichte bedrijven blijft dan ook op

peil, terwijl het aantal slachterijen afneemt.

Voor de productie van pluimveevlees is van belang in welke mate de sector zich herstelt van de vogelpest in 2003. Met name het heroveren van de door de pestuitbraak verloren exportbestemmingen is momenteel belangrijk. Indien het door de vogelpest gestopte aantal vleeskuikenbedrijven beperkt blijft tot ongeveer 10-20% kan het aanbod voor de slachterijen ongeveer gelijk blijven (bijna 800.000 ton), mede door een stijgende invoer van levende dieren. Evenals in de varkenssector wordt voor pluimvee een verdere toename van de ver- en bewerking van vlees verwacht.

Conclusies

Op grond van het verwachte aantal slachtdieren en de handelsstromen stelt het LEI vast dat over de taak van de keurings- en toezichtinstanties tot 2007 het volgende kan worden gezegd:

- het aantal slachtingen zal, behalve voor kalveren en vleeskuikens, blijven teruglopen;
- de import van met name rundvlees zal toenemen. Bij varkensvlees en pluimveevlees kan een grotere import van speciale vlees kwaliteiten worden verwacht. Ook zal de invoer van vleeswaren en vleesconserven toenemen;
- de export van rundvlees en varkensvlees zal afnemen;
- de taken van de keurings- en toezichtinstanties zullen op een kleiner aantal plaatsen (bedrijven) worden geconcentreerd;
- de tot 2007 geconstateerde ontwikkelingen zullen zich in de periode tot 2010 voortzetten.

Op basis van deze ontwikkelingen is een vermindering van de taken voor keurings- en toezichtinstanties te verwachten. Bij deze conclusie is geen rekening gehouden met de mogelijke veranderingen in de inhoud van de taken van die instanties. Ook deze verandering dient voor de bepaling van de toekomstige omvang van de keurings- en toezichtinstanties in de beschouwing te worden betrokken.

Meer informatie:

Rapport 5.03.07 *Ontwikkelingen in de vleesindustrie tot 2007*